

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrto leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrto leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ostanke plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

V nedeljo, dne 22. aprila 1900 občni zbor „Narodne Tiskarne“ ni mogel zborovati, ker je bilo po pravih premalo delničarjev vdeleženih.

Zatorej se skliče nov

občni zbor

delniškega društva

„Národne Tiskarne“

na dan 6. maja 1900

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Narodne Tiskarne“.

z istim, za občni zbor dne 22. aprila 1900 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po § 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Deželni zbor kranjski.

VIII. seja dne 21. aprila 1900.

(Konec.)

O prošnji kmetijske podružnice v Novem mestu za prireditve cepilnih tečajev na grmski šoli je poročal posl. vit. Lan-ger. Prošnja se je odstopila deželnemu odboru.

Prošnja krajnega šolskega sveta v Toplicah pri Novem mestu, da se mu dovoli prispevek k troškom za napeljavno vodo v šolsko poslopje, se je po nasvetu posl. Modica odklonila; prošnja Terezije Sever v Velikem otoku, da bi se jej odpisali oskrbni stroški 1028 K 36 vin. po njenem pokojnem soprogu, se je odstopila deželnemu odboru v svrhu potrebnih poizvedeb; na prošnjo županstva v Hotiču pri Litiji, naj se uravna Sava, se je naročilo deželnemu odboru, da to proužroči.

Prošnja mlekarke zadrage v Cerknici

za podporo se je po poročilu posl. dr. Majarona odstopila deželnemu odboru v primerno rešitev. Istotako, po poročilu posl. dr. Schafferja, prošnja mizarja Ivana Škrjanca, da bi se dovolila podpora siroti Mariji Stalcerjevi.

Posl. dr. Schaffer je poročal o ustanovitvi zaklada za javna dela in povzdigo kulture na Kranjskem. V lanskem letu je deželni zbor sprejel tozadevni načrt zakona in pet resolucij, s katerimi so se zahtevale razne davčne in pristojbinske olajšave, in je bilo izrečeno, da zakon ne stopi v veljavo, če se vse te olajšave ne dosežejo. Vlada je res izrekla, da ne more ugoditi vsem zahtevam in zajedno naznanila nekatere želje, kako naj se zakon v nekaterih točkah premeni. Vseled tega se je rečeni zakon predelal in sedaj novič predložil. Poročevalec je predlagal, naj se ta zakonski načrt odobri in naj se sklenejo naslednje resolucije:

1. C. kr. vlada se prosi, da glede „posojila zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem“ zagotovi nastopne olajšave in ugodnosti:

V § 3. zakona označeno posojilo ter tozdevni začasni listi, zadolžnice, njih kuponi in druge listine z všteti morebitnimi zastavodajami in izbrisnimi izjavami, kakor tudi knjižni vpisi v zavarovanje posojilne terjatve oproščeni so od kolkovine in neposrednih pristojbin, ne glede na to, ali se najame posojilo po deželnem odboru samem, ali pa ga v smislu § 3., odstavek 2, izvede kak kreditni zavod.

Zadolžnice, ki se izdajajo v smislu § 3. zakona, ako se to izvrši po deželnem odboru samem, porabne so za plodono nalaganje glavnice ustanov, pod javnim nadzorstvom stoječih zavodov, poštno-hranilnega urada, dalje pupilarnih, fidejkomisnih in depozitnih denarjev ter za službene in poslovne varščine.

Po razglasu udeleženih ministrstev, ki je objaviti v državnem zakoniku, morejo se navedene ugodnosti zagotoviti tudi za-

dolžnicam, ki jih po § 3., odstavku 2. zakona izda kak kreditni zavod.

2. Dokler prej navedene olajšave in ugodnosti niso zagotovljene, se ne sme najeti „posojila zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem“.

3. Deželnemu odboru se naroča, da vse povodom ustanovitve „zaklada za javna dela in povzdigo deželne kulture na Kranjskem“ morda potrebne prehodne in druge odredbe, službena pravila itd. pravočasno pripravi ter deželnemu zboru v potrjenje predloži.

Posl. Šubic je poročal o načrtu zakona glede oskrbe za prazgodovinske in starinske najdbe. Govornik je pojasnil vzroke, vsled katerih je tak zakon potreben in je priporočal, naj se načrt odobri.

Posl. baron Wurzbach se je izrekel proti § 1. in 2. načrta, češ, da omejujeta svobodno razpolago z lastnino in sploh ostro kritikoval ves zakon, češ, da je nepotreben.

Posl. baron Schwegel je pripoznal potrebo zakona v varstvo starin, a ker se ne ve, kacega mnenja je vlada, katero mnenje pa je važno, ker gre za javne, državne in privatno-pravne interese, naj se zakon predloži vladi s prošnjo, da izreče svoje mnenje, ker bo dež. zbor v prihodnjem zasedanju o zakonu sklepal. Tako se bo vlada primorala, da se izjavi, ker če tega ne stori, se jej bo reklo: Qui tacet consentire videtur. Govornik je predlagal, naj se zakon vrne dež. odboru, da ga predloži vladi in zahteva, naj se o njem še pred prihodnjim zasedanjem izjavi.

Posl. dr. Tavčar je dejal, da je že pri sestavi zakona imel občutek, da stvar ni popolnoma zdrava. Da se je sploh ta zakon napravil, to so ravno tisti proužročili, ki so se zdaj proti zakonu oglašali. Svoj čas je baron Schwegel sam predložil dolgo resolucijo v kateri je bilo skoro vse to obseženo, kar sedaj zakon podaja. Zbornica je svoj čas celo mislila, da se je zakon že slenil in da leži kje pri ministrstvu. Bila

je dolžnost poročevalca dež. odbora, da stori, kar mu je dež. zbor naročil, in vsled tega se je ta zakonček napravil. Sestavljeni zakone, ki se nanašajo na polje, kjer je mnogo nejasnosti, in kjer se dotikajo razni interesi, je sploh nevhvalno delo. Poročevalec je govoril tudi o roparskem kopanju ter nekako očital, kakor da so pravi roparji prav za prav v dež. odboru oziroma, da sem jaz prvi ropar. Poročevalec je premalo upošteval razmere. Položaj je tak, da imamo prav malo strokovnjakov, ki bi znali kopati. Poslužiti se je torej tistih lopat, ki so količkaj sposobne. Glavna lopata je Pečnik in to lopato so vzeli v svojo službo c. kr. konservatorji in pred vsem znani Szombathy. Dežela je vzela tiste, ki znajo vsaj za silo kopati. Dež. odbor nima drugega materiala in se torej mora poslužiti teh ljudi, ker dvornih svetnikov ni, ki bi hoteli v deželi službo prevzeti in razkopavati stare gomile. A kako se pri taci razmerah godi? Kjer je dež. odbor kaj „zaral“, tam se hitro prikaže Pečnik s svojim cekarjem in se od strani vtihotapi v tiste gomile. Tako se je zgodilo v Beli cerkvi in tudi že drugod. Glavne napake ni težko najti. Treba je naš muzej od tlaka do vrha temeljito reorganizirati. Dokler se to ne zgodi, ne bo reda, naj se zakon napravi ali ne. Baron Wurzbach je spravil vso zadevo na drugo polje. Iztačnil je, da je ta zakon za privatno lastnino sploh nevaren. Namigaval je, kakor da je zakon zrasel na polju socialne demokracije. Ta strah je nepotreben, da bi tisti, ki nič nimajo, kakor se je izrazil baron Wurzbach, na klinih tega zakona splezali pod streho njegovih grajščin in ga spravili ne le ob stare piskre, nego tudi ob grajščine. Vsak zakon obsega neko sekature. Če pa vse starine teh sekatur niso vredne, potem naj se sploh zakon opusti. Končno je govornik pritrdil predlogu posl. barona Schwegla.

Po nekaterih opomnih posl. Šubica je zbornica sprejela predlog poslanca barona Schwegla.

LISTEK.

Sestra Cecilija.

Spisal Josip Trdina.

Strašno ji je bilo tiste prve dni, ko je začela sumiti, da soproj ne ljubi več samo nje, — da ji ni zvest. Izdajalo ji je to njegovo poželjivo oko, s katerim je motril tuje žene, izdajal ves njegov obraz, kateri je tako jasno izražal hrepenenje po družih. Postala je ljubosumno pozorna. In res se je kmalu docela uverila, da mu sama ne zadostuje, da se njen soproj zabava in išče ljubezni tudi drugod... Seveda ji je bila prej že negotovost strašna. Toda tedaj, ko je izvedela, kar je hotela vedeti, ko ji je postalo vse jasno, tedaj je prestajala še hujše, upravnobne bolečine.

In kako kruto, kako brezsrčno jo je zavrnil, ko mu je očitala njegovo nestanovitnost!

„Moj Bog, ne bodi vendar tako otročje naivna! Li meni, da sem postal slep za vse druge, ko sem se oženil s teboj? Sicer si res lepa, moji prijatelji trdijo, da si celo zelo lepa, a priznala boš menda vendar-le, da nisi jedina krasotica na svetu“, je dejal brezbržno, mirno, kakor da ji govori nekaj prav vsakdanjega.

Njo pa je tako govorjenje nepopisno žalilo.

„A jaz ne trpim tega!“ mu je odvrnila

Angela. „Ljubim te, vsa in jedino tvoja sem; niti v mislih se ti nisem za trenutek izneverila, zato pa moraš biti tudi ti samo moj, — da veš: za veke samo moj! Ali... ali te pa rajši takoj ostavim. Kompromisov ne maram nikakih!“

„Ne bodi filistrozna, draga moja Angela! Zlasti pa ničesar ne ukazuj! Bodi mirna! Ne káli si življenja, ki je vendar tako lepo, seve samo za onega, ki zna živeti... Umetnik, kipar ni vsakdanji človek“, je nadaljeval, ko mu ni ničesar odgovorila, „zato tudi ne moreš tega zahtevati od njega, kar bi morda mogla zahtevati od kakega suhoparnega, starikavega profesorja, ki je slep za ves svet zunaj svojih sob, in ki se ne meni za nič drugega kot za puste, dolgočasne knjige!“

„Potem te pa ostavim; ostavim te gotovo, to ti prisegam.“

Kipar je dobro poznal ponos svoje žene, vedel je zato tudi, da se ne šali. Poznal je pa tudi sebe ter vedel, da ne more ugoditi ženinim zahtevam, ko bi tudi hotel... Da, ko bi jo ljubil, globoko ljubil, potem morda... morda... A nanjo ga je vezala le hipna strast — saj je bila lepa — in pa — denar, katerega mu je prinesla seboj.

„Da bi se mogel zatajiti!“ je dejal sam pri sebi. „Oj, kako sovražim to bistro, to ostro njeno oko, ki mi vidi prav na dno srca ter premotri vsako mojih mislij!“

„In najino dete?“ je vprašal plašno. „Ne govori tako!“

„To vzamem seboj, to se razume.“

„Mojo Mino bi mi mogla vzeti, mojo hčerko?... Ne to ni mogoče! Ostani pri meni, Angela! Vse se še spremeni.“

* * *

Minilo je pol leta. Kipar Martini je svojo ženo čim dalje bolj zanemarjal. Po cele dneve ga ni bilo doma. Pač pa je pošiljal Angeli svojega prijatelja, duhovitega, lepega tovariša Giovana Bambolija.

Mladi, zapuščeni ženi je Bamboli vrlo ugajal. Videl je veliko, veliko sveta, čital mnogo, zato je umel jako zanimivo in živo govoriti. Vedel se je vedno povsem dostojno, a vendar, iz njegovih besed, iz njegovih črnih oči je velo neko pritaženo hrepenenje, katero seveda Angeli ni ostalo skrito. Slutila je, da jo Bamboli ljubi. In njej je ta ljubezen tako dobro dela! Saj je bila vedno tako sama, zapuščena in tako potrebna negovanja in ljubezni!

„Boga mi, ko bi prišel kak Heraklej reševati me s skale, na katero sem priklenjena? In ko bi bil ta Heraklej on, Bamboli? Ko bi skušal pridobiti me zase, kaj potem? Ali bi se mu mogla ustavljati? Li ne gineva moja moč v tej strašni osamelosti?“ Tako je zdihovala čisto; potem pa se je zopet potolažila.

„Ne, ne, tega Bamboli ne bo storil, tako predrzen ne bo nikdar!“

A prišel je vendarle dan, ko se je zgodilo ono, česar se je Angela tako bala. Prišel se je trenutek, kateri se je zdel Bam-

boliju pravi. Prišel je dan, ko je pritisnil Angelo brez strahu, da bi se mu branila, k sebi ter jo poljubljaj vroče...

Prav v tistem trenutku pa so se odprla vrata in vstopil je — Martini. Škodoželjno se je nasmejal, pokimal prijatelju ter dejal zlobno:

„Tako, tako, golobčka moja, le naprej! Nikari se ne ženirajta!“

Smejal pa se je tudi Bamboli ter odhajal roko v roki s prijateljem Martinijem...

V jednom samem hipu je izpoznala Angela vso brezstidno nakano svojega moža, izprevidela je, da je postala žrtev nevredneža ter po lastni krivdi strmoglavila v prepad, iz katerega ne bo mogla več... Je-li v tem trenutku izgubila še zadnje, kar ji je ostalo... svojo ljubljeno hčerko?

Uničujoče, s studom je pogledala svojega soproga ter dejala:

„Da, sedaj sem kriva tudi jaz! Dosegel si, kar si hotel. Prost si mojih žgočih vezij! Najino dete pa naj voli med teboj in menoj.“

* * *

Že teden pozneje je peljala Angela svojo desetletno hčerko Minico v neki deklški zavod, sama pa se je vrnila k svojim starišem.

O počitnicah je hodila živahna in vesela deklica sedaj k očetu, sedaj k materi; obeh skupaj pa ni videla Mina nikdar. Spočetka se ji je to razmerje samo čudno zdelo, a razglabljala ni mnogo o tem. Mati in oče sta jo žarko ljubila, videla je, da je obema

Posl. Lenarčič je poročal o samostalnem predlogu posl. Žitnika glede živinskega prometa z ogrsko. To temeljito poročilo priobčimo po stenografičnem zapisniku.

Predlog se je po nekaterih opomnih posl. barona Schwegla sprejel.

Na vrsto je potem prišlo letnega poročila dež. odbora poglavje o „dež. kulturi“. Poročevalec posl. Lenarčič je otvoril razpravo s kratkim govorom, v katerem je obžaloval, da dež. odbor ni, kakor se mu je bilo lani naročilo, predložil poročila o konsumnih društvih ter povedal, da mu je referent (Povše) rekel, da se to zgodi prihodnje leto. Nadalje je govornik omenil razmere pri posojilništvu. Kakor gobe po dežju, tako rasejo v naši deželi posojilnice iz tal. Posojilnice so v obče koristne in priznati se mora, da je prav zasluga posojilnic, ako so se eksekucijske prodaje omejile. Na drugi strani pa se mora tudi priznati, da se kmetu sedaj preveč olajšuje zadolženje, in da bo velik boj v deželi, kadar se bodo dolgovni začeli iztirjavati. Posojila nikakor niso vsa varna, a ker vidimo, da posojilnice ne skrbijo dosti za to, da bi prišle do rezervnih zakladov, lahko iz tega nastane velika nevarnost. Zatrjuje se sicer, da ni nikake nevarnosti, ker so zadruge ustanovljene na podlagi neomejenega poročstva, toda ta tolažba ni dosti vredna. Če bi kaka posojilnica prišla v položaj, da bi res zahtevala od imejiteljev deležev, naj kaj plačajo, bi se pokazalo, kako malo vredno je neomejeno poročstvo. Če kak zavod nima rezervnega fonda, kje naj jemlje denar, ako pride v stisko? V „Gospodarski zvezi“ združene posojilnice imajo skupaj 69.000 gld. rezervnega zaklada. Od te svote pa odpade na štajerske posojilnice 47.000 gld., 51 kranjskih posojilnic, ki imajo skupaj čez tri milijone vlog, ima samo 21.000 gld. rezervnega fonda, torej 0,63%. V tem tiči velika nevarnost. Končno je govornik omenjal konkurenco mejmlekarskimi zadrugami ter priporočal, naj bi stopile te zadruge med seboj v ožjo zvezo, tako da bi pod jednotnim vodstvom oddajale svoje izdelke po taci cenah, da bi bilo mogoče doseči vsaj nekoliko uspeha.

Zbornica je potem začela specialno debato, v kateri se je oglašilo več govornikov.

Posl. Božič je govoril o uravnavi Sore in Račeve ter nujno pozival deželni odbor, da čim prej dovrši zemljemerska dela, ter da bi se po mogočnosti že letos z uravnavo teh voda pričelo, da bode s tem dan predpogoj za zgradbo žirovske ceste, ki se vendar ne sme še nadalje odlašati in zavlačevati. Govornik zanesljivo pričakuje, da se bode z uravnavo že letos pričelo, in da bode deželni odbor poslaniško zbornico v prihodnjem zasedanju tudi s predlogom

jako draga, pri obeh je bilo tako prijetno, da sama ni vedela, kam hodi rajše, li k očetu ali k materi... Toda čim večja je postajala, tembolj jo je mučilo vprašanje, zakaj ne žive nje stariši skupaj, tako kot stariši vseh njenih prijateljic? Kolikokrat je že hotela materi govoriti o tem, in tudi očetu, toda bala se je, žalostiti ju... O, slutila je pač že dolgo vso resnico, zato je tudi molčala...

No, končno pa je vendar vse izvedela. Ko je štela 17 let, tedaj je dovršila vse šole, in mati ji je povedala vso žalostno povest. Sedaj naj voli mej očetom in materjo!

Silen vihar je zadivjal takrat v njeni duši, menila je, da mora umreti ali vsaj zblazneti. Njeno telo pa je ostalo zdravo, a duša ji je bila bolna, tužna... Dan je mineval za dnem, noč polna bojev za nočjo, Mina pa se ni mogla odločiti. Ali naj užali očeta ter se mu odpove, ko jo vendar tako ljubi, ko ji daje vsega, česar si želi? Ali naj ostavi osamelost mater, ki živi le zanjo?

Končno pa je vendarle dozorel njen sklep, bridek, trd, neizprosni... O hud boj ji je bilo treba izbojevati, predno se je odločila za to, po njenem mnenju jedino pravo, kar ji je preostajalo. No, sklep je bil storjen, in zgodilo se je...

Poldrugo leto za tem je klečala v Ljubljani pred oltarjem samostanske cerkve mlada, dražestna mladenka v snežnobeli obleki, z dolgim pajčolanom in mirtovim vencem na glavi ter molila... molila.

Mina Martini, to veselo, živo dete juga, je postala ravnokar častitljiva sestra — Cecilija.

za zgradbo žirovske ceste ugodno iznenadil. Na to je bila sprejeta naslednja njegova resolucija: Deželnemu odboru se naroča, da vse potrebno ukrene, da se z regulacijo Sore in Račeve po mogočnosti že v tekoletu prične.

Posl. Povše dal je kot poročevalec deželnega odbora tozadevno jako ugodna pojasnila, vsled katerih bode mogoče v resnici že letošnje jesen z uravnavo Sore in Račeve pričeti, ako se bodo zainteresenti zavezali s 25% prispevkom k stroškom prinašati. Odvisno je torej sedaj vse le še od žirovcov samih, kajti država in dežela zagotovili sta 75% prispevek.

Pri točki „Uravnavo vipavskih vod“ poprimo zopet besedo posl. Božič ter pravi, da je vendar dospel te dni v Ljubljano novoizdelani načrt za uravnavo teh vod, ki je zbog na več ko 1.000.000 kron proračunjenih stroškov v sedanjem slabem finančnem stanju naše dežele dokaj neugoden utis napravil. Govornik se čudi, da je od prvotno izdelanega načrta, po katerem bi bila uravnavo stala le 157.000 gld., in ki je bil po izjavah strokovnjakov zelo primeren in dober, narastla tako ogromna svota; prepričan je, pravi, da se bode dala ta svota pri pregledu načrta znatno znižati, ker je obče znano, da so Hraskega načrti silno dragi. Ne glede na vse to, ne sme se ta zadeva har nič več zavlačevati, kajti ob vsakem deževju je polovica vipavskega trga pod vodo, in si je lahko misliti, kako ugodno je stanovati v hišah, katerih pritličja voda na 1 m visoko preplavlja; poleg tega preplavlja voda še ono malo polja, kar ga ima vipavska dolina, in dežela in država vendar ne moreta in ne smeta mirno gledati takih razmer. Da je zadeva jako nujna, poučne so najbolj gornje številke; da se je uravnavo pred 20 letmi izvršila, stala bi bila le 157.000 gld., tekoma let je pa voda vse večjo škodo napravila, in danes nas že straši proračun s 1/2 milijona gld. Tukaj je naglica potrebna, ker bode sicer načrti zopet nerabni. Na to predlaga naslednjo resolucijo, ki je bila sprejeta: Deželnemu odboru se naroča, da takoj izroči načrt za uravnavo vipavskih vod deželnemu stavbinskemu uradu in poljedelskemu ministrstvu v pregled in zanesljivo v prihodnjem zasedanju deželnem zboru o tem poroča in svoje predloge stavi.

Posl. Povše izreče se v imenu deželnega odbora, da bo zadevo pospešil in v kratkem deželnega hidrotehnika v Vipavo poslal, da prouči načrt na licu mesta, da bode goden za predložitev na višje mesto. Z obzirom na obstoječe razmere pravila se bode sedaj stvar v hitrejši tempo, in upravičena je nada, da bode deželni zbor o uravnavi vipavskih vod že v prihodnjem zasedanju končno sklepal, ako se bodejo adjacenci zavezali s primernim prispevkom prispevati.

Posl. Kalan je vprašal, kako je z vodovodom za Kranj in okolico, na kar je posl. Povše pojasnil, da pride dotični predlog še v tem zasedanju pred deželni zbor.

Prihodnja seja bo v torek.

V Ljubljani, 23. aprila.

K položaju.

„Narodnim Listom“ poročajo z Dunaja: Ker se zasedanje deželnih zborov tekom 14 dni konča, se obrača skrb vlade že zasedanju drž. zbora. Kabinet Körber se tega zaveda, da se je položaj v zadnjem času znatno poslabšal, in da je redno poslovanje parlamenta sedaj v še večji nevarnosti. Zatrjuje se, da je sklenjeno, izvršiti pripravljene določbe tudi za slučaj, če bi se parlamentarni stroj tudi zopet ustavil. V tem slučaju bi dobil dr. Körber zopet polnomoč, kakoršno je imel že Thun, da načrt jezikovnega zakona oživotvori potom § 14. Iz Lvova pa poročajo, da bodo delali poljski poslanci z vso silo na to, da se doženejo investicijske predloge. To se bo sklenilo tudi na skupnem skodu poljskih deželnih in državnih poslancev. „Gazeta Narodowa“ in „Przegled“ naglašata, da bodo Čehi izolirani, ako uresničijo svoje grožnje glede obstrukcije, ter da se desnica razbije. Poljski klub bi moral v smislu početkom zadnjega državnoborskega zasedanja sklenjenega sklepa odpovedati se zvezi z obstruirajočimi Čehi.

Avstrijski talent vladanja.

„Die Zeit“ je prinesla ob priliki trimesečnega vladanja Körberja članek o dose-

danji njegovi nesrečni politiki, zlasti pa o spravni konferencah. Körber bi bil moral že pred tremi meseci vedeti, da se spravne konference izjalovijo. Saj so se izjalovile pred desetimi leti tudi Taaffejeve spravne konference. Naši ministri se pač nočejo ničesar učiti, nego vladajo vsi po istem kopitu, t. j. delajo vsi iste napake, zahajajo v iste zmote in zagate. Da bi se iz napak in zmot prednikov naučili previdnosti in modrosti, tega se od avstrijskih ministrov ne more pričakovati. Da se bodo jezikovne konference izjalovile, je bilo jasno vsakomur, kdor pozna avstrijsko zgodovino zadnjih deset let. Sicer pa spravne konference niso kraj, kjer se more dognati sprava med narodi, nego samo parlament. Peščica tako zvanih voditeljev strank nima moči, sklepati obveznosti, pa tudi zmožnosti ne. Velika napaka je bila, pravi članek, da so se poklicali na spravne konference fevdalci, ki so a priori proti vsaki spravi ter so omejevali tudi Mladočehe v spravljivosti. Nemški radikalci pa omejujejo Nemce. Nadalje je bila velika napaka, da so bile konference tajne, in da so se razpravljale najprej postranske stvari ter se je potratila z njim večina časa, glavna stvar in bistvena točka pa se še ni rešila, pa se tudi ne bo. Körber namerava storiti sedaj to, kar bi bil moral storiti že pred tremi meseci: predložil bo parlamentu načrt jezikovnega zakona. S tem zakonom seveda Körber stoji in pade. Da se je vzdržal vsaj tri mesece na krmilu, se ima zahvaliti svojemu avstrijskemu talentu vladanja, ki skrbi le za svoje interese.

Vojna v Južni Afriki.

V Oranju se vrše sedaj zopet večje ali manjše praske, ki za Angleže niso ugodne. Bitka severno od Bloemfonteina, pri Steuerbanki, 19. aprila se je morala končati slabo, ker Angleži o njej kar molče. Bitka pri Dewetsdorp 20. t. m. tudi ni mogla biti za Angleže srečna. Streljali so le iz daljave, a Burov iz močnih pozicij niso mogli pregnati. Angleže poveljuje general Rundle. Dewetsdorp leži na cesti sredi med Bloemfonteinom in Wepenerjem, katerega oblegajo Buri že 13 dni. Pred Wepenerjem se vrše boji dan na dan. Burov je vedno več, ker prihajajo čete z vseh strani. Angleži so izgubili baje doslej 25 mrtvih in 110 ranjencev. Buri pritiskajo na Wepener tako, da se mora pičila posadka kmalu udati, ako se ne posreči Rundleju in Brabantu prodreti do mesta. Baje so ceste tako premočene, da Angležem ni možno iti dalje. Vse vode so narastle ter prestopile bregove. Pri Boshofu pa je imel smolo lord Methuen, čegar vojsko je general Delaraj pogljal nazaj. V Natalu grme sedaj topovi ob Sunday-riverju, a tudi brez uspeha. Baje se pripravlja Roberts na veliko akcijo. Ker pa se je ta akcija že večkrat naznanila, ne da bi se bila res izvršila, tudi sedaj ni verjetno, da bi mogel Roberts že nastopiti svoj marš proti Brandfortu.

Dopisi.

Iz Vipave, 18. aprila. Javno zahvalo izrekel je v „Slovenca“ z dne 14. t. m. neki Mirko Perhavec iz Vipave v imenu vipavskih in vrhpoljskih gozdnih upravičencev gospodu agrarskemu komisarju Župneku, očitno pač le zato, ker je s famoznim svojim oklicem pri zadnjih občinskih volitvah klerikalcem do veljave pomagal; to bode pač slab obliž za komisarjeve rane, katere je za svoje politično agitatorično delovanje v deželnozbornski bitki dobil, in mi bi se k stvari več ne povračali, da ne postaje že smešna. Obče je tukaj znano, da je skoval to izjavo tajno in brez vsake vednosti gozdnih interesentov vrhpoljskih propali županski in poslaniški kandidat ter glasoviti interpret 4. božje zapovedi, Lavrenčič, iz zgolj hvaležnosti, ker ga ni komisar Župnek kljubu protestu 2/3 vrhpoljskih gozdnih upravičencev — tedaj tisto razmerje kakor v Vipavi!! — od načelnništva gozdnega odseka odstavil, dasi mu je že davno menda doba potekla; to izjavo podpisal je istotako tajno in brez vednosti Vipavcev Mirko Perhavec, ki pač ni pooblaščen take izjave oddajati v imenu Vipavcev, najmanj pa v imenu Lavrenčiču nasprotnih vrhpoljskih občanarjev, in kateremu je hotela radi tega podpisa celo slabejša zakonska polovica svojo fizično moč pokazati iz strahu pred zlimi posledicami podpisa. Mi zelo dvomimo, da bo „decorum“ komisarja Župneka rešen, ako ga klerikalci v deželnem

zboru in časopisu tako goreče zagovarjajo in branijo, marveč menimo, da ga s tem le še v blato pogrežajo, in se le čudimo, da se takih kompromitujočih zagovornikov ne otrese, ako se čuti nekriviga. Položaj je namreč tale: Vsled zemljiškoodvezne razsodbe pripada po vseh vipavskih občinah gospodarjenje s skupnimi gozdovi občinskemu odboru do nadrobne razdelbe. Vzemimo, da je agrarski zakon po mislih barona Heina to razsodbo razveljavil, bilo je že davno umestno vsem občinskim odborom vipavskim hkratu odvzeti gospodarjenje s skupnimi gozdovi sklicevaje se na ta zakon, in odkrito priznamo, da bi ne bil tako utemeljen korak niti neposredno pred vipavskimi volitvami nobenega šuma provzročil. Drugače je pa stvar, ako se je ta korak storil 14 dni pred občinskimi volitvami in le nasproti občini Vipave, ter ako se utemeljuje s tem, da se je radi občinskih volitev in pa ker je dosedanji občinski odbor krivično, pristransko in nepošteno z gozdom gospodaril, to zgoditi moralo, ne da bi se bilo poprej poizvedelo, preiskavalo in dognalo, koliko je na teh klerikalnih obdolžitvah resnice. Pričakovali bi bili, da se bode kdo drug zavzel za čast infamno žaljenega občinskega odbora vipavskega, kateremu se ni moglo kljubu vsem naporom dr. Šušteršiča pred ljubljanskimi porotniki niti najmanjše krivde dokazati. Ker se pa nikdo ganil ni, smo uprav hvaležni g. poslancu Božiču, da je za našo osebo čast v deželnem zboru nastopil ter to postopanje po zasluženju ožigosal, naj si je že komisar Župnek iz svoje inicijative ali pa po danem migljaju — kar ni izključeno — postopal, in vse komisarja Župneka kompromitujoče klerikalne izjave v dež. zboru „Slovenca“, „Slovenskemu Listu“ in „Domoljubu“ ne ublažijo utisa v deželnem zboru po g. poslancu Božiču izgovorjene ostre in zaslužene kritike, ki je letela na — pravega krivca.

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 23. aprila.

Občinski svet ljubljanski imel je v soboto zvečer izredno sejo, katere se je pod predsedstvom župana Hribarja vdeležilo 19 občinskih svetovalcev. Kot vladni zastopnik vdeležil se je seje deželne vlade svetnik marquis Gozani. Verifikatorjema sta bila imenovana obč. svet. Velkavrh in Senekovič.

Jedina točka dnevnega reda je bilo poročilo županovo o ugovoru dra. Otona Vallentschagga in tovarišev proti vršitvi letošnjih dopolnilnih volitev za občinski svet. V imenu pravnega odseka poročal je obč. svet. dr. Tavčar. Glede letošnjih dopolnilnih volitev, ki bi se imele pričeti dne 23. aprila, vpeljal je mestni magistrat neko novost; imenik volilcev se namreč letos ni dal tiskati in volilcem dostaviti, ker napravlja to mnogo stroškov, posebnega pomena pa nima. Vendar so se radi tega pritožili dr. Oton Vallentschagg in tovariši, ki na podlagi § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano zahtevajo, da se z razglasom z dne 21. marca t. l., št. 10.041 razpisane volitve sistujejo ter v zmislu zakona razpišejo nove volitve, ker bi sicer izvršene volitve morali smatrati za neveljavne. Po našem volilnem redu — pravi govornik — je predpisano, da se mora volitev vsaj osem dni pred nje začetkom vsem občanom, ki imajo pravico voliti, dati na znanje s tem, da se jim vroči volitveni razpis z volilskimi imeniki. Ker se volilski imenik letos ni vročil volilcem, je pritožba brezdvomno opravičena, in ker bi bila torej volitev, ako bi se izvršila, neveljavna, je najumestnejše, da se že razpisane volitve takoj ustavijo ter v kratkem roku razpišejo nove volitve tako kakor zahteva zakon. V imenu pravnega odseka predlaga torej poročevalec: Za 23. 25. in 27. dan aprila razpisane volitve se ustavijo ter se razpišejo nove volitve, ki se bodo vršile: dne 14. maja za III. volilni razred; dne 16. maja za II. volilni razred; vselej od osmih do dvanajstih dopoldne v veliki dvorani „Mestnega doma“. Vse druge določbe ostanejo nespremenjene v veljavi.

Obč. svet. dr. Hudnik se ne strinja z odsekovim poročilom, ker dvomi, da bi se bila zgodila taka nepostavnost, da bi se mo-

rala izvršena volitev kasirati. V volilnem redu je sicer neka nejasnost, vendar pa je v zmišlu § 28. ugovor prezgoden in se torej ne more uvaževati. Vročitev volilskih imenikov je le neka udobnost za volilce, iz katere pa nikakor ne sledi, da bi volitev bila neveljavna, če se vročitev imenikov opusti. Vso stvar pa je presojati tudi z lokalnega stališča. Nemška stranka je na svojem shodu sklenila, da se ne vdeleži volitev, in vendar nam meče sedaj polena pod noge. To je smešna nagajivost. Mestnemu zastopu se pri vsaki priliki priporoča, naj štedljivo gospodari z mestnimi dohodki, a baš tu se ga sili k nepotrebnim stroškom. Govornik izraža končno svoje obžalovanje nad takim postopanjem.

Vladni zastopnik marquis Gozani je naznanil, da se je istotaka pritožba vložila tudi pri c. kr. deželni vladi ter izjavil, da se vlada strinja z odsekovim predlogom. Volilni red zahteva, da se volilski imeniki vroče volilcem in se je tudi sedaj vedno tako postopalo. Vlada smatrala bi volitve za neveljavne, če se ne ustreže zakonitim zahtevam.

Obč. svet. Plantan naglašja, da je vprašanje zgolj formalnega značaja. § 17. volilnega reda zahteva vročitev volilskih imenikov, in če je ta določba še tako smešna in se morebiti ne nahaja v nobenem drugem volilnem redu, vendar se mora zakon spoštovati. To je povsem jasno in zaradi tega podpira govornik odsekov predlog.

Obč. svet. Prosenc predlaga, naj se sicer volilski imenik tiska, a naj se vsakemu volilcu vroči le imenik dotičnega volilnega razreda. Na ta način bi se stroški izdatno znižali. Vendar pa je obč. svetnik Prosenc umaknil svoj predlog, ko je obč. svet. Gogola opozoril, da je ta predlog v protislovju z določbo volilnega reda.

Poročevalec dr. T a v č a r končno konstatuje, da se nasproten predlog ni stavil in da bo torej glasovati le o odsekovem predlogu. Iz nečega medklica obč. svet. Lenčeta pa bi se dalo sklepati, da je v tej zadevi med vlado in poročevalcem pravnega odseka kak komplot, zato je govornik konstatuje, da je to popolnoma neosnovano. On sam o zadevi ni bil informiran, in je šele iz sobotne številke „Slovenskega Naroda“ zvedel o tem, da so volitve faktično že ustavljene. Konstatuje pa, da se drugače ni moglo postopati. Brez dvojbe je prizvil nekaka nagajivost nemških volilcev, ali ta nagajivost ima postavno zaslonbo (obč. svet. Lenčeta: „Heinovo zaslonbo“!) Sicer pa bi mogli — končal je poročevalec — taki medklici napraviti utis v kakem predmestju.

Župan Hribar navaja v obrambo mestnega magistrata, da se je nameravalo prirediti tiskarske stroške za volilski imenik, ki znašajo lepo svoto 800 K, ki bi se tem bolj prištedili, ker omenjena določba volilnega reda pač ni bistvenega pomena. Sicer pa stoji motivacija pritožbe na prav slabih nogah. Iz volilskega imenika se pač ne more in se nikdar ni moglo presoditi, je-li ima kedo pasivno volilno pravico ali ne, saj v tem imeniku ni zabilježena ne starost dotičnega volilca in ne doba njegovega bivanja v Ljubljani.

Po županovej izjavi prestopilo se je k glasovanju. Predlog poročevalca bil je z veliko večino vsprejet, potem pa se je seja zaključila.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 23. aprila.

— Kranjski deželni zbor ima jutri, dne 24. aprila ob 10. uri dopoldne sejo. Na dnevnem redu so mej drugimi tudi naslednje točke: Poročila o deželnega odbora poročila v zadevi deželne bolnišnice; o letnem poročilu deželnega odbora, in sicer o: § 3. A: Deželna kultura; o letnem poročilu, in sicer: u uvodu: o § 1. Zakonski načrti, o § 2: Davki, o § 8. A: Ljudske, srednje in visoke šole; o proračunu kranjske kmetijske šole na Grmu; o prošnji c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani za zvišanje letnega prispevka in za podporo v svrhu osnivanja živinorejskih zadrug; o načrtu zakona o uvedbi doneska od zapuščin za bolnične namene dežele Kranjske; o računskem sklepu deželnega zaklada in razkazu skupne imovine za leto 1898; o preložitvi ukrajne ceste Radeče-Dvor; o dovolitvi 5% naklade na najemščino od stanovanjskih v mestni občini Črnomelj in poročila o raznih prošnjah.

— Vse za obrtnika! Tako se vedno sliši iz klerikalnih ust. Kdor samo besede posluša in ne gleda na dejanja klerikalcev, bi res verjel, da je tako, zakaj sladkih besed za obrtnika klerikalcem nikdar ne zmanjka. Toda dejanja! Ta dejanja kažejo, da našemu obrtniku ne žid ne oderuh toliko ne škodujeta kakor klerikalec. O tem vedo posebno trgovci, peki, knjigovezi, gostilničarji itd. marsikaj povedati. Danes nam je zopet zabeležiti majhen dokaz klerikalne blagonaklonjenosti do obrtnikov. Obleka za šentpeterske nosilce in pogrebce se ni naročila pri domačih krojačih, nego na Dunaju. Še tega revnega zaslužka niso klerikalci privoščili domačim krojačem, nego so oddali delo rajše Dunajčanu. Pa reci kdo, da ne ljubijo obrtnikov!

— Bolgarski profesorji in dijaki. Danes je bilo v Ljubljani 30 bolgarskih dijakov in 10 učiteljskih profesorjev, da si ogledajo naša učilišča. Vdila sta družbo ravnatelj Ilija Grigorjev in arhimandrit Zenovi-Petrov. Prišli so iz Kustendila (na meji Makedonije) ter potovali preko Sredca, Niša, Belega gradu, Sibinja v Djakovo, kjer jih je sprejel in pogostil biskup Strossmayer. Nato so potovali na Reko in Trst, od ondi pa v Ljubljano, odkoder se vrnejo preko Zenice in Sarajeva v Beligrad ter domov. Potovanje je proračunjeno na 20 dnij. V Ljubljani so si ogledali deželni muzej, I. in II. mestno šolo, obrtno šolo in pravno. Opoludne so se zbrali na povabilo g. župana Hribarja cenjeni slovanski gostje v restavraciji hotela Lloyd k obedu, katerega se je vdeležilo tudi nekaj učiteljev, profesorjev in mestnih uradnikov. Gospod župan Ivan Hribar je pozdravil Bolgare v ruskem in slovenskem jeziku ter naglašal, da so se prvič sešli bratje Bolgari s Slovenci ter zakladil ideji slovenske vzajemnosti navdušen „Ura!“ Gosp. predsednik zaveze učiteljskih društev, g. Luka Jelenec je nazdravil Bulgarom in njih domovini imenom učiteljstva. Za sprejem se je hrvatski zahvalil prof. glasbe g. Kar. Mahen, rodod Čeh, g. ravnatelj Grigorjev pa je nazdravil g. županu. Bolgari so se s Slovenci v svojem materinskem jeziku, ki je sličen ruščini, jako lahko razumeli ter bili navdušeni nad sprejemom v Ljubljani. Zlasti ugodno pa so se izrazili o naših šolah. Ob 3. uri popoldne so odpotovali v Bosno.

— Obrtno šolstvo. Za vladne zastopnike v obrtnošolskih odborih so imenovani v Kranjski okr. šolski nadzornik gosp. Andrej Žumer, v Trziču nadučitelj gosp. Josip Kragelj, v Novem mestu okr. komisar g. Ivan Kresse.

— Marijina bratovščina je imela včeraj nadaljevalni občni zbor in sicer v dvorani „Katoliškega doma“. Tudi ta občni zbor ni imel uspeha. V društvu se nastala velika nasprotja. Kakor znano, se je svoj čas g. Kuncu posrečilo, rešiti Marijino bratovščino gotovega propada. Društvo ima sedaj 20.000 gld. premoženja. V zadnjem času so nastale razprtije. Društveni predsednik, g. Lahajnar je imel konflikt z nekaterimi člani. Prišlo je do tožbe, a gospod Lahajnar je še pred obravnavo umaknil tožbo in se odpovedal predsedništvu. Pri včerajšnjem občnem zboru se je sklenilo, da se računski zaključek za leto 1899. ne odobri in se je zahtevalo, naj ves odbor odstopi. Člani odbora pa tega niso hoteli storiti. Pri dopolnilni volitvi izvoljeni trije novi odborniki niso hoteli volitve sprejeti, ker se odbor ni udal zahtevi in ni odstopil. Unela se je prav burna razprava, ki pa ni imela nikakega pozitivnega uspeha. Člani so se razšli, ne da bi se bila nova volitev izvršila. Ker odbor ni popoln, bo torej treba novega občnega zbora. Ako še povemo, da je razpor nastal zaradi jako malenkostne svotice, „za vrednost ene viržinke“, kakor se je reklo na občnem zboru, smo povedali dovolj.

— Agitacija proti našemu listu. Glede na naše v sobotni številki iz Turjaka priobčeno poročilo, naznanja nam tukajšnji generalni zastop bank „Slavije“, da je dotičnega potovalnega zastopnika najstrožje posvaril.

— „Glasbena Matica“ naznanja članom moškega in ženskega pevskega zbora, da se vrši skupna pevka vaja obeh zborov v sredo, dne 25. aprila zvečer ob 8. uri v prostorih „Glasbene Matice“. Pri tej vaji se bodo vršila tudi posvetovanja o izletih, katere naj priredita pevska zbora v letošnjem poletju. Radi tega naj se blagovolijo

časiti člani obeh zborov polnoštevilno udeležiti in osobito se tudi starejši člani uljudno vabijo.

— Kmetijsko predavanje v Šiški. Ravnatelj gospod Gustav Pirc je govoril včeraj popoldne v šišenski čitalnici od 2. do pol 5. ure. Zbrani odlični posestniki so poučni razpravi o prireji goveje živine in drugih velevažnih točkah z vsem zanimanjem sledili. Vsa hvala gre gospodu ravnatelju kmetijske družbe, da se na vabilo podružnice prijazno ozira ter željam po pouku tako radovoljno ustreza.

— Županska volitev v Trziču. V seji dne 20. t. m. je bil zopet izvoljen g. Karol Mally županom in sicer soglasno, prvim svetovalcem je bil izvoljen g. Julij Goeken, drugim svetovalcem g. Ludovik Bartolotti.

— Jezuvitje v Zagrebu. „Jedinstvu“ se poroča, da je v Rimu že odločeno, da se nastanijo v Zagrebn jezuvitje in da ustanove tam svojo gimnazijo. Še tega je bilo treba Hrvatoma!

— Požar. V Bevkah pri Vrhniki je dne 20. t. m. gorelo pri posestniku Ivanu Gutniku. Zgorelo je 15letni pastir Franc Petkovšek. Fant je spal v hlevu, a ogenj se je tako hitro razširil, da ga ni bilo možno rešiti. Razen skednja in dveh svinjakov zgorelo je tudi devet prešičev.

— Za gasilce. Aktivnim članom gasilnih društev, ki so potrebni kopanja, dovolil je knez Karol Auersperg v Toplicah na Dolenjskem sledeče olajšave: V mesecih maju in septembru se zniža kopeljska taksa za polovico; v mesecih junij, julij in avgust pa le tedaj, ako gasilec v grajščinskih hišah stanuje. Člani gasilnih društev, ki žele te olajšave, morajo se izkazati z legitimacijo, narejeno od načelnika in podpisano od županstva.

— Iz Opatije se nam piše: V zadnjem času privrelo je toliko tujcev sem, da so vsi hoteli prenapolnjeni. Pred kratkim je prišel sem veliki vojvoda luksemburški, te dni pa sta se pripeljala rumunski kralj in kraljica. Sprejeta sta bila jako sijajno, toliko bolj, ker sta si pridobila za Opatijo velikih zaslug. Dne 20. t. m. je gasilno društvo, čigar načelnik je tukajšnji obč. svetnik g. Fr. Doberlet ml., priredilo kralju Karolu povodom njegovega rojstnega dne sijajno bakljado in serenado. Voloska in Opatija sta bili v zastavah, vse hiše so bile razsvetljene, na gorah so goreli kresovi, pred kraljevim stanovanjem — Villa Angiolina — pa se je prižgal jako okusen umetalni ogenj. Kralj je pozval načelnika gasilnega društva, g. Doberleta, k sebi in se mu je toplo zahvalil za to ovacijo. — Dne 21. t. m. je gorelo pri slovenskem mizarju Jakobu Čuku. Gasilci so ogenj lokalizirali. Čuk ima znatno škodo, a brččas se mu bo pomagalo, ker sta nadvojvodinja Josipina in grof Zichy poklicala g. Doberleta, da jima poroča o pogorelih razmerah.

— Mestna posredovalnica za delo in službe. Od 14. do 20. aprila je dela iskalo 10 moških in 33 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 10 moških delavcev in za 48 ženskih delavk; 77 delavcem se je nakazalo 57 odprtih in v 30 slučajih se je delo vzprejelo, in sicer pri 7 moških in 23 ženskih delavcih. Od 4. januarja do 20. aprila je došlo 1091 prošenj za delo in 863 deloponudeb. Delo ali službe dobe takoj: 1 vrtnar, 1 mesarski pomočnik, 1 grajščinski strežaj, 1 teselni sluga, 2 kočijaža, 10 konjskih hlapcev, 1 volovski hlapec, 1 kravar, 1 šivilja, 1 učenka za šiviljo, 5 gostilniških kuharic, 5 navadnih kuharic, 2 sobarici, 4 natakarike na račun, 3 navadne natakarike, 2 natakarike za nedelje, 14 deklic za vsako delo, 7 deklic k otrokom, 7 kuhinjskih deklic, 14 za domača dela, 3 postrežkinje.

— Bogoskrustvo. V noči od 21. na 22. t. m. so neznani zločinci na Rožniku razsneli razpelo raz križ in ga razdrobili in vrgli v gozd. Pri kapelici Lurške Matere božje pa so skušali Marijin kip vzeti iz kapelice, in ker tega niso mogli storiti, lučali so kamenje v kapelico in razbili tablo s podobo sv. Jožefa, Marijin kip pa so poškodovali na obrazu. Na Viču se splošno govori, da so to storili laški delavci.

— Z nožem. Včeraj popoldne sta se v Kramarjevi gostilni na Dolenjski cesti sprla hlapec Leopold Jerala in posestnikov sin Anton Primc. Ko je Primc odšel iz gostilne, je šel Leopold Jerala za njim in ga je na Izanski cesti dohitel in mu dal

zaušnico. Primc je na to Jerala sunil z nožem v obraz in ga težko ranil, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati v deželno bolnico.

— Pobalinstvo. V noči od sobote na nedeljo je neki zlikovec razbil električno žarnico v Strelških ulicah poleg Strme poti.

— Les kradel je delavec F. L. pri novi stavbi na Resljevi cesti. Policaj mu je delo ustavil.

* Pokajeni milijoni. Centralno ravnanstvo tobačne režije je izdalo veleznimive podatke o tobačnem konsumu na Ogrskem za leto 1899. Skupno se je prodalo v letu 1899 tobaka za 50.673.824 gld. in sicer 793.110-82 gld. več kakor v letu 1898. Konsumke se razdeli naslednje po posameznih tobačnih vrstah: Tobaka za nosljanje se je prodalo 50.768 kg, to je za 2480 kg manj kakor v letu 1898. Še manj se je prodalo tobaka za pipo. Prodalo se je 563.549 kg, v letu 1898 pa 32.454 kg več, med tem ko se je poraba tobaka v zavitkih za nekoliko povzdignila tako, da se je prodalo 1899. l. 554.557.264 zavitkov, 674.021 več kakor v letu 1898. Istotako se je ponizala poraba smodk, prodalo se je v 1899. letu 489.142.170 komadov, 4.166.670 manj ko v letu 1898. Pesedas, brazilskih ter kratkih virginij se je prodalo v l. 1899 45 7/8% oziroma 32 1/8% manj ko v l. 1898., med tem ko so se trabuke dobro prodajale. Posebno so se prikupile svačiče, katerih se je prodalo 944 milijonov, za 91 milijonov več nego v letu 1898. Dram se je prodalo več 29-8, hunij 23-9, dam 18-9 in šport 10-4%. Specialitetnega tobaka se je prodalo za 4.529.188 gld. 66 kr.

— Kušcar v želodcu. Francoskemu listu „Petit Journal“ je nekdo iz Charhaiga pisal, da se je ondi pripetil sledeči neverjetni slučaj: Delavec Coent se je več mesecev čutil slabo, osobito želodec mu ni bil popolnoma v redu, ker je vsako jed vrgel iz sebe in je vsled tega sila oslabil. Te dni pa, ko se mu je to zopet ponovilo, je začutil, kakor bi mu se nekaj iz želodca vzdignilo, in vrgel je na tla živega kuščarja. Coent niti sam ne ve, kako je žival vanj prišla, a najbrže jo je še mlado z vodo popil in se je potem v njegovem želodcu hranila. Coent ni še pri vsem tem ozdravel, ker mu želodec vsled gnjusobe ne sprejmlje jedi, zato mislijo zdravniki, da se bode moral pustiti operirati.

Književnost.

— „Glasbena Zora“. II. štev. IV. ima tole vsebino: O postopu glasov v ravnotežnih vidnih in skritih kvintah in oktavah. — Večni mornar. — Zmes. — Slovenska glasbena in pevska društva. — Vesti iz umetniškega sveta. — Slovenska glasba („Gorski odmevi“). — „Triglav“. Mešani zbor. Uglasbil Ign. Hladnik. — Da sem jaz ptičica. Mešani zbor. Uglasbil dr. Benj. Ipavec. — Čolničku. Mešani zbor. Uglasbil Viktor Parma. — Iz mojih pesmi. Za klavir nglasbil Jos. Procházka. — „Glasbeno Zoro“ vsem ljubiteljem izvirnih slovenskih skladb najtoplejše priporočamo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 23. aprila. V političnih krogih se raznašajo najraznovrstnejše vesti glede političnega položaja. So-li to zgolj kombinacije, ali imajo kaj podlage, ni možno presoditi. Na jedni strani je gotovo, da se bodo Čehi lotili obstrukcije, na drugi strani pa vlada v nemških krogih velika nezadovoljnost radi Koerberjevega jezikovnega projekta, in se tudi s te strani grozi z obstrukcijo.

Kečkemet 23. aprila. Tu je bil mej ritmojstrom grofom Bissingenom in nadporočnikom Bekassyjem dvoboj, v katerem je bil Bissingen ustreljen.

Berolin 23. aprila. Nekateri tukajšnji listi predlagajo, naj se Königgrätzerstrasse prekrsti v Kaiser Franz Josefsstrasse.

London 23. aprila. Burska armada pri Wepenerju je razdeljena na tri oddelke, 8000 mož s 15 topovi oblega Wepener, ostala dva pa imata nalogo vreči Angleže, ki gredo obleganjem na pomoč.

London 23. aprila. Poroča se, da je burski general Dewett v boju pri Wepenerju padel.

London 23. aprila. Pri Elands-
laagteju je prišlo do boja. Buri so pr-
votno zavzete pozicije morali zapustiti.
London 23. aprila. Iz Laurenzo
Marqueza se poroča, da je skupna bur-
ška armada iz začetka štela 105.000
mož. Zdaj jih šteje še 80.000; od teh
jih je na oranjskih tleh 50.000.

Darila za „Narodni Dom“.

XCIII. izkaz „Krajcarske družbe“.

Prenesek . . . 72.905 K 42 v.

Doneski za mesec januarij; plačali so č. p. n. dame
in gospodje:

Dr. Ivan Tavčar . . . 10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr.
Kollmann, I. Murnik, M. Pleter-
šnik in U. pl. Trnkóczy, a
6 K, skupaj . . . 36 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik,
I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr.
Munda, S. Butar in V. Rohr-
mann, a 4 K, skupaj . . . 28 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, vitez J.
Bleiweis, A. Dečman, O. pl. De-
tela, P. Drahsler, J. Duffé, A.
Gogola, I. Gričar, A. Klein, dr.
J. Kušar, E. Lah, M. Levstek,
J. Lozar, J. Martinak, I. Mejač,
R. Milic, Gust. Pirc, K. Pirc,
L. Pirc, dr. M. Pirc, T. Povše,
J. Rodé, dr. Fr. Tekavčič, J.
Velkovich, A. Zajec, dr. Fr.
Zupanc, M. Zupanc in K. Žagar,
a 2 K, skupaj . . . 58 „ — „
A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko,
J. Maček, Al. Poljanec, Fr.
Staré, I. Šubic, A. Tavčar in
A. Trstenjak, a 1 K, skupaj . . . 9 „ — „
Prof. K. Pirc podarja kot nepri-
čakovano poravnani dolg . . . 20 „ — „
Doneski za mesec fe-
bruarij; plačali so č. p. n.
dame in gospodje:

Dr. Ivan Tavčar . . . 10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kol-
mann, I. Murnik, M. Pleter-
šnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K,
skupaj . . . 36 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik,
I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr.
Munda, S. Butar in V. Rohr-
mann, a 4 K, skupaj . . . 28 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, vitez
J. Bleiweis, A. Dečman, O. pl.
Detela, P. Drahsler, J. Duffé,
A. Gogola, I. Gričar, A. Klein,
dr. J. Kušar, E. Lah, M. Lev-
stek, J. Lozar, J. Martinak, I.
Mejač, R. Milic, G. Pirc, K.
Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, T.
Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tek-
avčič, J. Velkovich, A. Zajec,
dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in
K. Žagar, a 2 K, skupaj . . . 58 „ — „
A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko,
J. Maček, Al. Poljanec, Fr.
Staré, I. Šubic, A. Tavčar in
A. Trstenjak, a 1 K, skupaj . . . 9 „ — „
Doneski za mesec marčij;
plačali so č. p. n. dame in gg.:
Dr. Ivan Tavčar . . . 10 „ — „
Dr. A. Ferjančič, I. Gogola, Fr. Kol-
mann, I. Murnik, M. Pleter-
šnik in U. pl. Trnkóczy, a 6 K,
skupaj . . . 36 „ — „
Dr. vitez K. Bleiweis, Fr. Goričnik,
I. Gorup, Fr. Mally, dr. Fr.
Munda, S. Butar in V. Rohr-
mann, a 4 K, skupaj . . . 28 „ — „
A. Bayr, J. S. Benedikt, J. vit.
Bleiweis, A. Dečman, O. pl.
Detela, P. Drahsler, J. Duffé,
A. Gogola, I. Gričar, A. Klein,
dr. J. Kušar, E. Lah, M. Lev-
stek, J. Lozar, J. Martinak,
I. Mejač, R. Milic, G. Pirc, K.
Pirc, L. Pirc, dr. M. Pirc, T.
Povše, J. Rodé, dr. Fr. Tek-
avčič, J. Velkovich, A. Zajec,
dr. Fr. Zupanc, M. Zupanc in
K. Žagar, a 2 K, skupaj . . . 58 „ — „
A. Bartel, I. Bonač, J. Jenko,
J. Maček, Al. Poljanec, Fr.
Staré, I. Šubic, A. Tavčar in
A. Trstenjak, a 1 K, skupaj . . . 9 „ — „
Skupaj . . . 73.360 K 42 v.

V Ljubljani, dné 14. aprila 1900.

Opomba: Vsem č. gg. darovalcem in daro-
valcem, ki z nami v težavnem položaju rodoljubno
vstrajajo, izreka najtoplejšo zahvalo

odbor „Krajcarske družbe“.

Pri Ervinu Burdych-u, lekarju v škofiji
Leki se dobiva (321-21)

ustna voda

z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katera ohrani zobe smiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane
3 kreni, po pošti 3-05 kreni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 19. aprila: Jera Podgoršek, kuharica,
64 let, Dunajska cesta št. 8, pljučnica. — Amalija
Kočevar, posestnikova hči, 12 let, Stari trg št. 28,
jetika.

Meteorologično poročilo.

Vilina nad morjem 306,3 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Marčij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Pada- vina v 24 urah
21.	9. zvečer	742,5	12,1	sl. sever	jasno	0,0 mm
22.	7. zjutraj	740,2	7,3	sl. jzhod	jasno	0,0 mm
	2. popol.	736,6	21,7	sl. jzhod	del. oblak.	0,0 mm
23.	9. zvečer	736,2	11,8	sl. jug	jasno	0,0 mm
23.	7. zjutraj	734,3	7,0	brezvetr.	megla	1,4 mm
	2. popol.	730,9	21,4	sr. szahod	del. jasno	1,4 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 11-8°
in 13-6°, normale: 10-7° in 10-8°. — Včeraj od
1/5 do 1/7 ure popoldne močna nevihta na vshodu.

Dunajska borza

dne 23. aprila 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 10 h
Avstrijska zlatna renta	98 „ 60 „
Avstrijska krona renta 4%	98 „ 70 „
Ogrska zlatna renta 4%	97 „ 45 „
Ogrska krona renta 4%	93 „ 55 „
Avstro-ogrski bančni delnice	126 „ 50 „
Kreditne delnice	229 „ 30 „
London viza	242 „ 80 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118 „ 35 „
30 mark	23 „ 66 „
30 frankov	19 „ 27 „
Italijanski bankovci	90 „ 60 „
C. kr. cekini	11 „ 36 „

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po aodi obojni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal
v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v
Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m.
sjutraj obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec,
Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solno-
grad, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu
ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m.
dopolodne obojni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m.
popoldne obojni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno,
čez Selsthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru,
Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Paris; čez Klein-
Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine
vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko,
Dunaj via Amstetten. — Proga v Novo mesto
in v Kočevje. Obojni vlaki: Ob 6. uri 54 m. sjutraj,
ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. —
Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža.
Ob 5. uri 46 m. sjutraj obojni vlak z Dunaja via
Amstetten, Lipskega, Prago, Francovih varov, Karlo-
vih varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca,
Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dolo-
pudne obojni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih
varov, Heba, Marijinih varov, Plzenja, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina,
Ljubna, Celovca, Linca, Št. Mohorja, Pontabla. —
Ob 4. uri 57 m. popoldne obojni vlak z Dunaja,
Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta
Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer obojni vlak z
Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pon-
tabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih
iz Linca. — Proga iz Novega mesta in Ko-
čevja. Obojni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. sjutraj, ob
2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer.
— Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Ob
7. uri 23 m. sjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob
6. uri 50 m. zvečer. — Prihod v Ljubljano drž.
kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. sjutraj, ob 11.
uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Vabilo

rednemu letnemu zborovanju
delegatov okrajne bolniške blagajne ljubljanske

dné 29. aprila 1900. l. ob 9. uri predpoludne
v restavracijskem salonu hotela „Stadt Wien“
(„pri Maliču“, zadaj na dvorišču).

Dnevni red;

- Čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zborovanja delegatov.
- Poročilo načelnikovo.
- Poročilo blagajnikovo o računskem zaključku za leto 1899.
- Poročilo nadziralnega odseka.
- Volitev: a) nadziralnega odseka;
b) razsodišča;
c) dopolnilna volitev jednega člana v upravni odbor iz vrste delojemalcev
za ostalo funkcijsko dobo.
- Raznosterosti.

Načelnništvo okrajne bolniške blagajne ljubljanske.

V Ljubljani, dné 19. aprila 1900.

Načelnik:

Ivan Kregar s. r.

NB. Brez izkaznice ni nikomur dovoljen pristop v dvorano. (§ 29. bla-
gajničnih pravil.)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda
proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in
kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodaj-
alnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah
HENRIK MATTONI, Dunaj,
c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Raznovrstne kočije (Landauerji) in vozovi ter konji so na prodaj.

Več se poizve pri gospodu **Bulcu,**
fijakarju na Reki. (614-9)

Do 1. junija in od 1. septembra stanovanjske
tarife za 25% znižane.

Zdravilišče Krapinske Toplice na Hrvatskem

od zagorjanske železniške postaje „Zabok-Kra-
pinske-Toplice“ oddaljene za jedno uro vožnje,
so odprte od 1. aprila do konca oktobra. 30° do
35° R. gorke akrototerme, ki eminentno uplivajo
proti protinu, mišični in členski revmii, in njih
posledičnim boleznim, pri isklji, nevralgiji, kožnih
bolezni in ranah, kronični Brightijevi bolezni,
otrpnenju, kroničnem materničnem vnetju, eksu-
datu periternalnih vezin. Velike basinske, polne,
separatne kopeli, kopeli v mramornatih banjah
in tušne kopeli, izvrstno urejene potilnice (su-
darii), masaža, elektrika, šved. zdravilna gimna-
stika. Udobna stanovanja. Dobro in ne drage go-
stiline; stalna topla godba. Obširni senčni spre-
hodi itd. Od 1. maja vsak dan zveza po poštini
omnibusih s postajama Zabok in Polčane. Ko-
pališki zdravnik dr. Ed. Mal. — Brošure se dobe
v vseh knjigarnah. Prospekte in poročila pošilja
kopališko ravnateljstvo. (809-1)

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti
presvetle gospe prestolonaslednika vdove
nadvojvodinje Stefaniije.

**Stefanijine
zobne kapljice**

lekarnarja
Piccoli-ja v Ljubljani

pvornegodobavitelja Nj.
svet. papeže Leona XIII.

Premirane v higijeničnih razstavah v Lon-
donu, Parizu, Genevi, v II. mednarodni far-
maceutički razstavi v Pragi in

v jubilejski razstavi na Dunaji l. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in
kr. Visokost presvetla gospa prestolo-
naslednika vdova nadvojvodinja
Stefanija v najvišjo Nje zadovoljnost
(tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne
oktobra 1894) in je glasom objavila Nje
gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne
27. decembra 1898 števec 230 iz leta 1897
najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se
smejo po lekarnarju Piccoli-ju v Ljubljani
iznajdene in izdelane zobne kapljice ime-
novati Stefanijine zobne kapljice.

Nekaj kapljic na pavoli se dene v votli
(19) c zob in vtozlažijo bolečine. (582)

E 897/00/8.

Razglas.

Hiša št. 5 na Dolenjski cesti v Ljubljani
z gospodarskimi poslopji in vrtom
(poprej gostilna „pri Hrovatu“)
se da izvršilnim potom v najem za dobo do 1. novembra 1900.
Natančneje se poizve pri upravniku gosp. Hugonu Turk-u, Pred škofijo št. 16,
I. nadstropje, vsaki dan v času od 11. ure predpoludne do 1. ure popoldne.
C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani, oddelek V.
dné 18. aprila 1900.

Poštna hranilnica ček št. 849.086. Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in
obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige
brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor
tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(410-9)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.

Solicitator

ali spreten pisar sprejme se takoj
v notarsko pisarno. Plača po dogovoru.
Ponudbe na upravnishvo „Slovenskega
Naroda“.

(782-3)

Prva moč

(806-2)

za pisarno večjega industrijskega
podjetja se z dobro plačo sprejme.

Ponudbe naj se pošljejo pod „Knjigo-
vodja“ na upravnishvo „Slov. Naroda“.

Pekarija

se dá takoj pod ugodnimi pogoji
v najem.

(805-1)

Hiša je poleg farne cerkve; v vasi je
štirirazredna ljudska šola. Pekarija obstoji
že od leta 1863. Več se izve pri Antonu Kra-
šovicu v Št. Vidu na Dolenjskem.

Prodajalna v Višnji gori

se daje v najem

z vso prodajalniško opravo in stanovanjem.
Stoji na prostoru, zelo ugodnem za
trgovino, katera bo pa sedaj večjega po-
mena, ker bo odslej tam sodišče. (788-3)
Več se izve pri Franu Rebolju na Krki.

Kdor kupuje

jajca in kuretino

po najboljši ceni na debelo

naj pošlje naslov pod št. 100 poste re-
stante Pragerhof, Štajersko. (787-3)

Brady-jeve
kapljice za želodec

(prej
Marijacejske kapljice za želodec)

prirejene v lekarni „pri ogerskem kralju“
Karla Brady-ja na Dunaji, I., Fleisch-
markt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki
oživilja in okrepuje želodec, če je pre-
bava motena, in sploh pri želodčnih bo-
leznih.

Cena steklenici . . . 40 novč.
Dvojna steklenica . . . 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se
moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo.
Pazi naj se torej pri kupovanju na gorenjo
varstveno znamko s podpisom C. Brady, in
naj se zavrne vse kot neprijetne, ako nimajo
te znamke in podpisa C. Brady.

Kapljice za želodec C. Brady-ja
(prej Marijacejske kapljice za želodec)
so shranjene v rudečih nagubanih škatljah in
imajo podobo sv. Matere Božje Marijacejske
(kot varstveno znamko). Pod to znamko mora
biti podpis C. Brady.

Deli so navedeni. (1829-20)

Kapljice za želodec se pristne dobivajo
v vseh lekarnah.

(790-2)